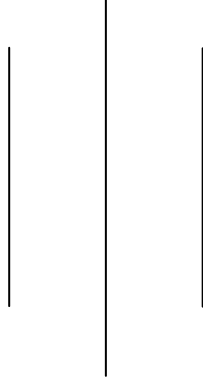
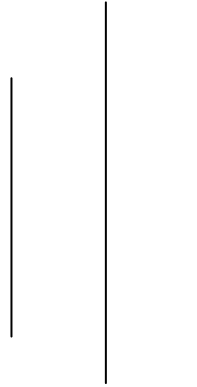

नेपाल सरकार
विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय
वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र

संस्थागत सौर्य ऊर्जा प्रणाली अनुदान तथा परिचालन कार्यविधि,
२०७०

मंसिर २०७०

नवीकरणीय ऊर्जाका प्रविधिहरू मध्ये सौर्य विद्युत प्रणालीलाई ग्रामिण क्षेत्रमा मात्र नभई शहरी क्षेत्रमा पनि प्रवर्द्धन गर्न सके विद्यमान लोडसेडिङ्गबाट पर्न गएको असुविधाबाट शहरी क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जनतालाई राहत दिन सकिने र वर्तमान ऊर्जा संकटलाई न्यूनिकरण गरी समृद्ध नेपाल निर्माणको अभियानलाई टेवा पुऱ्याउन सक्ने तथ्यलाई ध्यानमा राखी नेपाल सरकारले आ.व २०७०/७१ को बजेट वक्तव्य मार्फतसंस्थागत प्रयोजनको लागि सौर्य ऊर्जामा जडान अनुदान उपलब्ध गराउने नीति तथा कार्यक्रम घोषणा गरेको वर्तमान अवस्थामा सौर्य ऊर्जा प्रणालीको प्रवर्द्धन, प्रचार प्रसार, गुणस्तर तथा अनुदान सुनिश्चित गरी सोको अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक भएको र यसको लागि सौर्य विद्युत प्रणालीका उपभोक्ता, उत्पादक, वितरकलाई प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराइ सेवालाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन आवश्यक भएकोले,

नवीकरणीय ऊर्जा अनुदान नीति, २०६९ को दफा ९.१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र परिभाषा:

- (क) यस कार्यविधिको नाम “ संस्थागत सौर्य ऊर्जा प्रणाली जडान अनुदान सम्वन्धी कार्यविधि, २०७०” रहेको छ ।
- (ख) यो कार्यविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

- (क) “कार्यक्रम” भन्नाले विद्युतीकरण भइसकेका क्षेत्रहरूमा संस्थागत प्रयोजनका लागि सौर्य विद्युत प्रणाली जडान गर्ने कार्यक्रमलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ख) “जडान अनुदान” भन्नाले विद्युतीकरण भइसकेका शहरी एवं शहरोन्मुख क्षेत्रहरूमा संस्थागत प्रयोजनका लागि सौर्य विद्युत प्रणाली जडान गर्न उपलब्ध गराइने आर्थिक सहायता सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ग) “संस्थागत” भन्नाले नेपाल भरीका विद्युतीकरण भइसकेका शहरी तथा शहरोन्मुख क्षेत्रहरूमा सौर्य सडक बत्ती जडान गर्ने, उपयुक्त धार्मिक तथा अध्यात्मिक स्थलहरू र सामुदायिक एफ. एम. रेडियोहरूलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (घ) “प्रणाली” भन्नाले सौर्य ऊर्जा प्रणालीलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ङ) “निःशुल्क सेवा” भन्नाले जडान भएको मिति देखि सेवा एक वर्ष सम्म प्रणालीलाई संचालनमा राख्न कम्पनीद्वारा प्रदान गरिने निःशुल्क सेवालाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (च) “रेडियो” भन्नाले समुदायको स्वामित्वमा रहेका सामुदायिक एफ.एम. रेडियोलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (छ) “परीक्षण केन्द्र” भन्नाले नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान अन्तर्गत रहेको नवीकरणीय ऊर्जा परीक्षण केन्द्रलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (ज) “केन्द्र” भन्नाले वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (झ) “मन्त्रालय” भन्नाले विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालयलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (ञ) “समिति” भन्नाले वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन विकास समितिलाई सम्भन्नु पर्छ ।

३. प्रणालीको लागि अनुदान रकमको सिमा:

(१) महानगरपालिका तथा उप महानगरपालिकाको लागि रु. ६० लाख भन्दा बढी नहुने गरी कूल लागतको चालिस प्रतिशत सम्म, नगरपालिकाका लागि रु. ४० लाख भन्दा बढी नहुने गरी कूल लागतको साठी प्रतिशत सम्म र नगरोन्मुख गाँउ विकास समितिका लागि रु. २० लाख भन्दा बढी नहुनेगरी कूल लागतको पचहत्तर प्रतिशत सम्म सौर्य सडक वत्ती जडान गर्न अनुदान रकम उपलब्ध गराईनेछ ।

तर हाल विभिन्न निकाय विशेषगरी नेपाल विद्युत प्राधिकरण, स्थानिय निकाय आदिवाट सडक वत्तीको कार्यक्रम लागू हुने निश्चित भएका नगरपालिकामा यो कार्यक्रम लागू गरिने छैन ।

(२) रेडियोको लागि रु. ५ लाख भन्दा बढी नहुने गरी कूल लागतको पचास प्रतिशत सम्म अनुदान रकम उपलब्ध गराईनेछ ।

(३) धार्मिक तथा अध्यात्मिक स्थलहरुमा दश वाट प्रणालीको लागि रु. ६ हजार भन्दा बढी नहुने कूल लागतको नव्वे प्रतिशत सम्म, २० वाटको लागि रु. ९ हजार भन्दा बढी नहुने गरी कूल लागतको असी प्रतिशत सम्म र ५० वाट भन्दा माथिको प्रणालीमा रु. २० हजार भन्दा बढी नहुने गरी कूल लागतको सत्तरी प्रतिशत सम्म अनुदान उपलब्ध गराईनेछ ।

४. प्रणालीमा जडान हुने उपकरण तथा सामग्रीको वारेन्टी अवधि सम्बन्धी व्यवस्था:

यस कार्यविधि बमोजिम प्रणालीमा प्रयोग हुने उपकरण तथा सामग्रीहरुको वारेन्टी अवधि कम्तीमा देहाय बमोजिम हुनुपर्नेछ:-

क्र.सं.	उपकरण/सामग्री	न्यूनतम वारेन्टी अवधि
१.	सौर्य पाता	२० वर्ष
२.	सौर्य व्याटी	३ वर्ष
३.	चार्ज कन्ट्रोलर	३ वर्ष
४.	सोलार इन्भर्टर	३ वर्ष
५.	सौर्य बत्ती	२ वर्ष
६.	प्रायोरिटाईजर	२ वर्ष

५. गुणस्तर निर्धारण तथा अनुदानको लागि पुरा गर्नु पर्ने शर्त सम्बन्धी व्यवस्था

(१) यस कार्यक्रम अन्तर्गत प्रणालीहरुको जडान कार्य केन्द्रवाट संस्थागत सौर्य ऊर्जा प्रणाली जडानको लागि मान्यता प्राप्त सौर्य ऊर्जा कम्पनीहरु मार्फत गरिनेछ ।

(२) केन्द्रवाट मान्यता प्राप्त कम्पनीहरुले नेपाल फोटोभोल्टाइक क्वालिटी एस्योरेन्स स्टयान्टर्ड, २०१३ (नेपाल फोटोभोल्टाइक गुणस्तर सुनिश्चितता मापदण्ड) अनुसार परीक्षण केन्द्रवाट प्रमाणित भएका गुणस्तरीय सामान तथा उपकरण मात्र प्रयोग गरी प्रणाली जडान गर्नु पर्नेछ ।

(३) प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद्वाट मान्यता प्राप्त सौर्य विद्युत प्राविधिक तह २ पास गरेका वा ईलेक्ट्रोनिक्स तथा ईलेक्ट्रिकल ओभरसियर वा सो भन्दा माथिका योग्यता हासिल गरेका केन्द्रवाट मान्यता प्राप्त कम्पनीहरुका प्राविधिकहरुले मात्र प्रणाली जडान गरेको हुनु पर्नेछ ।

- (४) परीक्षण केन्द्रले प्रणालीको सम्पूर्ण प्राविधिक पक्षहरूको स्थलगत अध्ययन तथा अनुगमन गरी कम्पनीले गर्नुपर्ने आवश्यक सुधारका विषयवस्तुहरू समावेश भएको स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन केन्द्रमा बुझाउनु पर्नेछ र त्यस्तो प्रतिवेदनमा उल्लेखित कम्पनीले गर्नुपर्ने सुधारको विषयहरूमा केन्द्रले सम्बन्धित कम्पनीहरूलाई निर्देशन दिनुपर्नेछ ।
- (५) कम्पनीहरूले जडान गरेका प्रणालीहरूमा जडान मितिबाट एक वर्षसम्म निःशुल्क बिक्री पछिको सेवा प्रदान गर्नु पर्नेछ ।
- (६) यस कार्यक्रम मार्फत जडान गरिएका प्रणालीलाई उपभोक्ताले कम्तीमा २ वर्षसम्म जडान गरेको स्थानबाट बिक्री वा स्थानान्तरण गर्न पाउने छैन ।

६. अनुदान रकम माग गर्ने प्रकृया

- (१) रेडियोमा प्रणाली जडान गर्ने सम्बन्धमा कम्तीमा पन्ध्र दिनको म्याद दिई सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी प्राप्त निवेदनहरू मध्येबाट छनौट गरिएका रेडियोले केन्द्रबाट मान्यता प्राप्त कम्पनीहरूबाट सिलवन्दी दरभाउपत्र माग गरी छनौट भएका कम्पनीहरूले त्यस्तो रेडियोमा प्रणाली जडान गरी केन्द्रले तोकेको अनुदान फाराम भरी सम्बन्धित उपभोक्तालाई जारी गरेको वील/वीजकको प्रतिलिपी सहित केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (२) धार्मिक तथा अध्यात्मिक स्थलहरूमा प्रणाली जडान गर्ने सम्बन्धमा प्रणाली जडानको लागि धार्मिक तथा अध्यात्मिक संस्थाले केन्द्रबाट मान्यता प्राप्त कम्पनीहरूबाट सिलवन्दी दरभाउपत्र माग गरी छनौट भएका कम्पनीहरूले त्यस्तो संस्थामा प्रणाली जडान गरी केन्द्रले तोकेको अनुदान फाराम भरी सम्बन्धित उपभोक्तालाई जारी गरेको वील/वीजकको प्रतिलिपी सहित केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (३) सडक बत्तीको लागि प्रणाली जडान गर्ने सम्बन्धमा महानगरपालिका, उप महानगरपालिका, नगरपालिका वा नगरोन्मुख गाउँ विकास समितिहरूलाई सार्वजनिक सूचना आवाहन गरी प्राप्त निवेदन तथा प्रस्तावहरूको आधारमा स्थानको छनौट गरिनेछ । त्यस्तो स्थान छनौट भएपछि केन्द्र र सम्बन्धित नगरपालिका बीच सम्झौता गरी नगरपालिका मार्फत कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । अनुदान भुक्तानी प्रक्रिया, अनुगमन आदि कार्य सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- (४) यस दफा बमोजिम उपदफा (३) बाहेकका हकमा केन्द्र समक्ष आवेदन गर्दा देहायका कागजातहरू समेत संलग्न राख्नुपर्नेछः
- (क) पूर्ण रूपमा भरिएको केन्द्रबाट उपलब्ध अनुदान फाराम,
 - (ख) जडान गर्ने प्राविधिक र जडान गरिएको प्रणाली स्पष्ट देखिने फोटो,
 - (ग) ग्यारेन्टी/वारेन्टी कार्डको प्रतिलिपी,
 - (घ) बिक्री पछिको सेवाको लागि कम्पनी र सम्बन्धित संस्था बिच भएको सम्झौता पत्र,
 - (ङ) संस्थालाई जारी गरिएको वील/वीजकको प्रतिलिपी,
 - (च) धार्मिक एवमं अध्यात्मीक केन्द्रहरूमा सौर्य सडक बत्ति तथा सौर्य बत्तिको लागि नेपाल सरकारको अनुदान बाहेकको रकमको लागि सम्बन्धित सरोकारवालाहरूबाट व्यहोरिने रकमको प्रतिवद्धता पत्र ।
- (५) सम्बन्धित कम्पनीहरूले निर्धारित सफ्टवेयर प्रयोग गरी आवेदन फारम र तथ्याङ्कहरूको विद्युतीय प्रति (इलेक्ट्रोनिक प्रतिलिपी) केन्द्रलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

७. रकम भुक्तानी प्रकृया

- (१) दफा ६ वमोजिम केन्द्र समक्ष पेश भएका आवेदन फाराम केन्द्रले आवश्यक जाँचवृत्त गर्नेछ ।
- (२) आवेदन फाराम दर्ता भएको बढीमा तीस दिन भित्र केन्द्रबाट खटाइएका प्राविधिकहरूले स्थलगत अनुगमन गरी थप मूल्यांकन एवं विश्लेषण गर्ने र सम्पूर्ण प्रक्रिया तथा कागजातहरू संलग्न भएको पाइएमा तत्काल अनुदान रकमको नव्वे प्रतिशत रकम कम्पनीलाई बैंक मार्फत भुक्तानी दिईनेछ ।
- (३) उपदफा (१) वमोजिम बाँकी रहेको दश प्रतिशत रकम प्रणाली जडान भएको एक वर्ष पछि केन्द्रले स्थलगत अनुगमन गर्दा सम्बन्धित कम्पनीले विक्री पछिको सेवा उपलब्ध गराएको प्रणाली दुरुस्त रहेको र उपभोक्ता सन्तुष्ट रहेको पाइएमा भुक्तानी दिइनेछ ।
- (४) स्थलगत अनुगमन गर्दा यदि प्रणाली जडान नगरिएको भेटिएमा जडान अनुदान वरावरको हर्जाना असुली गर्नुको साथै कम्पनीको मान्यता समेत खारेज गरिनेछ ।
- (५) उपदफा (४) वमोजिम स्थलगत अनुगमन गर्दा परीक्षण केन्द्रबाट प्रमाणित नगरिएका खराब तथा कम गुणस्तरको सामान तथा उपकरणको प्रयोग भएको पाइएमा समेत त्यस्ता प्रणाली जडान गर्ने कम्पनीबाट जडान खर्चको पचास प्रतिशत वरावरको रकम असुली गर्नुको साथै उपभोक्तालाई विक्री पछिको सेवा समेत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (६) सम्बन्धित उपभोक्ताले मौखिक वा लिखित रूपमा जानकारी गराएपछि सम्बन्धित कम्पनीले बढीमा सात दिन भित्रमा विक्री पछिको सेवा प्रदान गर्नु पर्नेछ । कम्पनीले उक्त अवधि भित्रमा विक्री पछिको सेवा प्रदान नगरेमा उपभोक्ताले केन्द्रमा लिखित उजुरी दिनु पर्नेछ । उक्त लिखित उजुरीको आधारमा कम्पनीलाई आवश्यक कारवाही गरिनेछ ।

८. रेडियोले सार्वजनिक महत्वका सूचना प्रसारण गर्नुपर्ने:

यस कार्यविधि वमोजिम अनुदान प्राप्त गरेका रेडियोहरूले केन्द्रले उपलब्ध गराएको ऊर्जा तथा वातावरण लगायतका अन्य सार्वजनिक महत्वका सूचनाहरू निःशुल्क रूपमा प्रसारण गर्नुपर्नेछ ।

९. प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्नुपर्ने:

केन्द्रले यस कार्यविधि वमोजिम भएका कार्यक्रमको वारेमा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ ।

१०. कार्यविधि परिमार्जन तथा संशोधन सम्बन्धी व्यवस्था:

यस कार्यविधिलाई आवश्यकता अनुसार केन्द्रको सिफारिसमा मन्त्रालयले परिमार्जन तथा संशोधन गर्न सक्नेछ ।